

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová
a lap szellemi részét illető közlemé-
nyek, előfizetési- és hirdetési díjak
küldendők.

és

VIDÉKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 3ft — kr.
Félévre . . . . . 1ft 50 kr.
Negyedévre . . . . . — 75 kr.

Hirdetések jutányosan felvételnek

Csongrádvármegye építke- zési szabályrendelete.

II.

Czéltevesztettnek mondtuk e rendszabályt, mert ennek célja helyes ugyan, de nem számolt a mi anyagi viszonyainkkal. Nem lehet kétségbe vonni azt, hogy e szabályrendelet figyelme kiterjed az épület szilárdságára, tűzbiztonságára, a szépészetre, de leginkább a közegészségre, csakis óhajtható volna az, bár hazánk minden község és városában eszerint építtetnének. Mi is építenék így szívesen, de ez a szó teljes értelmében lehetetlen.

Az építkezési szabályrendelet figyelme a többek közt kiterjed még arra is, hogy lapályos helyeken mily magasra kell a szobák padmalyát feltölteni. Mily magas legyen az épület stb. A szabályrendelet 13-ik szakasza ezeket mondja: „Minden újonnan építendő háznál lapályos helyeken, hol vadvizek, talaj vagy más összefutó vizektől lehet tartani, a lakószobák padmalya a tapasztalt legmagasabb belviz színe felett legalább 50 cmtr. magasságban feltöltendő, a szobák belső magassága 3 mtr., az ajtóké 1.9 mtr., az ablakoké 1.2 méternek, továbbá az ajtók szélességének 80 cmtr., az ablakok szélességének pedig 60 centiméternek kell lenni. Ezen méretek minimumnak tekintendők. Azon esetben pedig, ha az építendő ház talaját korhadó, szerves anyagokkal telített föld képezi, ez legalább félmtr. magasságban kihordandó és száraz, a lehetőséghez képest homok tartalma földdel pótlandó.”

Községünk fele lapályos területen fekszik, illetve a tiszai védgát közvetlen közelében, hol a háztulajdonosok mindannyian a legszegényebb munkások, akik minden évben még küzdeni kénytelenek a belvizek ellen és fizetik még e mellett a nagy ártéri kirovást. Képzeltető-e már most az, hogy azok a szegény munkások, kik azon viskóknak is, legtöbb esetben csak részbeni tulajdonosaik, megtudjanak felelni a fenti szakasz követelményeinek? Nem! mert ha a szakasz pontjainak ugyannyira megakarnak felelni, hogy házaiknak talaját is kihordassák, hogy azt jobb anyaggal pótolják, úgy egy ily épület felépítésének költsége megközelítené az 1000 frtot. Már pedig — fájdalom, hogy így van — tíz ily háztulajdonosnak seines anyyi vagyona.

Haladni kell! hangoztatja követelőleg a korszellem s kezébe veszi a hatóság a gyeplőt, ostort, hogy haladásra nógassa az elmaradottakat, mert hisz ezek már önszántukból nem fognak haladni. Igaz, hogy mi itt Mindszentben nem haladunk, mert nyakig vagyunk a szegénység pocsarába süllyedve. Nem kutatjuk e helyen — majd lesz még arra idő — hogy mi

oka annak, hogy Mindszent község, úgy mint erkölcsi testület, valamint annak lakossága közepén a tejjel és mézzel folyó Kanaánnak — ily borzasztó szegény, mi csak a pusztta tény, hogy tényleg így van, vagyunk kénytelenek constatálni.

Nem bírnak szabályrendelet szerint építeni, ha miliárd-szor is kénytelenek vagyunk elismerni azt, hogy az községünk épületeit, lakházait szép-pé, szilárd-dá és egészségessé akarja tenni.

Hallottunk nyilatkozatokat ugyan e című mult számunkban megjelent vezércikkre, hogy aki nem bír a szabályrendeletnek megfelelően építeni, az ne építsen, ha háza romba dől s nem bírja fölépíteni, az menjen el. Ne így uraim! hisz ez a nép a mi népünk, enyhítsenek a szabályrendeleten ott, hol annak megfelelni a legjobb akarit mellett sem bírnak.

Nem laptöltelékül, sem egyesek elégedetlenségé avagy panaszai folytán irtuk e cikkeinket, hanem meggyőződünk arról, hogy községünk háromnegyed része, ha nem enyhítődik rájuk nézve a szabályrendelet egyes pontja, soha de soha építtetni nem fog, mert arra képtelen.

Nem mondjuk mi, hogy az építkezési szabályrendelet Mindszentben hatályon kívül helyeztessék, csupán csak azt kérjük, hogy az Mindszentre nézve módosíttassék.

Szerintünk az építkezési szabályrendelet teljes szövegében fenttartható volna a templomtól a Béres-féle iskola helyiségig, mely fő helye lévén községünknek, a szabályrendelet szerinti építkezés csak is díszére válna — de az itteni háztulajdonosok a vagyonosabb osztályhoz tartoznak s ezek, ha rájuk nézve az terhes volna is mégis kényszeríthetők annak betartására.

A csucstól a templomig, hol szegény halászok laknak, a Béres-féle iskolától a falu végéig és az u. n. ujosztás, hol a szegényebb gazda osztály lakik, meghagyandó volna a szabályrendeletben megírt fal és ablak magasság egészségi szempontból — de a téglalap teljes kihagyásával, mert azt vidékről beszerezni képtelenek.

Hátra van még a „nagyszék“, „kis, utca“, „kápolna-köz“ stb. mellék-utczák, hol a minden egyéb vagyont nélkülöző szegény kubikos nép lakik, ezekre nézve már akkor is tul szigorú intézkedés volna, ha a szabályrendelet csupán azt mondaná ki rájuk, hogy tartoznak új épületeiket zsindelelyel fedni.

Mi ösmerjük községünk lakosságának vagyoni viszonyait, tudjuk, hogy ily módon is mint mi leirtuk, csak a legnagyobb megerőltetéssel bírna építtetni — de tudjuk azt is, hogy a szabályrendelet jelen alakjában nálunk kivihetetlen s azért felszólítjuk első

sorban községünk előjáróságát, mint a kinek kötelessége a község érdekeinek megvédéséről gondoskodni, hogy tegye meg a kellő lépéseket, hogy az építkezési szabályrendelet részben vonatkozva az elmondottak szerint módosíttassék. Másod-sorban felkérjük községünk értelmiségét, kiknek meg kötelessége a magán segíteni nem tudó szegény népet s evvel kapcsolatosan szintén községünk érdekét megvédeni, hogy az előjárósággal karöltve ez ügyben eljárjon.

Válasz a „Szentés és Vidéké“-nek.

A „Szentési Lap“-ban megjelent „Egy új terv“ című cikkre némi megjegyzéseket tettünk — s ehez mint közérdekű s minket, „Mindszent-Szegvár és Vidéké“-belieket közvetlen érintő ügyet tárgvazóhoz — jogunk volt.

Ugy látszik azonban, hogy „Székely László“ ur az „Egy új terv“ című cikk, illetve emlékirat íróját bántja, hogy mi az ő művéhez szólani, nézeteit taglalni s saját szerény véleményünket nyilvánítani bátorokdtunk, legalább erre vall a „Szentés és Vidéké“ f. évi 26. számában közölt nekünk szóló „válasza.“

Hogy ki írta az „egy új terv“ című emlékirathoz az előszót, mi nem kutatjuk, ki tette közé időelőtt a cikket, nem tudjuk, de maga a „Szentési Lap“ is belátta az álláspont jelenlegi helytelenségét, az ügy időelőttiségét. De áttérünk a „Válaszra“. Mi nem követjük az emlékirat íróját irányában, lehet, hogy csak tud „arabusul“, de ezen tudományát nem ismerték el eddigelő a szülőföldjén élők, mert bizony aki arabusul tud, azt bevásztják a vasutügyi bizottságba, ha ott csak is azok szólhatnak, akik arabusul tudnak, mi, kik nézetünket nyilvánítani mertük; egy évtizede sokat olvastunk, sokat hallottunk, de talán helylyel-közzel helyesen is szólottunk vasutügyi értekezleteken, lapok hasábjain a vasutüghöz.

Hogy az „Orosházi Ujság“, a „Békésmegyei Közlöny“ mikép nyilatkozik, az épen annyiba vehető, mint akár a mi ellennézetünk, akár egy más vidéki lap tetsző vagy nem tetsző nyilatkozata. A lapok nem mindig kifejezői a köz-óhajnak, mindig volt, van és lesz, sőt lennie kell is ellennézetnek és az ebből fejlődő egészséges eszmecsere, az ügynek minden oldalról s szempontból megfontolása, adja meg leggyakrabban a valódi helyes nézetet, eredményt.

Hogy kik kérhetik, kiknek adatik meg a vasutépítési engedély; engedje meg Székely ur, azt tudtuk, tudjuk; hisz a szentes-h.-m.-vásárhelyi vasut ügyénél sem gróf Bethlen Márkus az első engedélyt nyert; elkészítette a terveket, gyűléseztünk évek óta, sőt állítólagos érdekeltég is van, vasut még sincs. Nézeteltérések, kislelkűség, helyén nem levő szűkmarkuság, állítólagos, kinem egyenlithető érdekellentétek mellett talán nem is lesz!

Kérheti „emlékirat“ készítő ur, valamely város, község, többen együtt az előmunkálati engedélyt, de az építési engedélyhez még más is kell, van arra törvény, miniszeri rendelet, sőt miniszeri, illetve kormányi jóváhagyás is (1888. évi IV. t. cz.) Es ha meglesz a szentes-orosházi vasut előmunkálati engedélye — lesz érdekeltség? Nagy kérdés.

Nem bánjuk mi s mitalán legkevésbé, ha Szentes kéri s nyeri el az Orsháza felé irányítandó vasut építéséhez az engedélyt, csak hogy a kezdeményező nem mindenkor az, ki a keresztülvitt s megvalósított tervnél a haszon oroslánrészét is huzza. Ha Szentes lesz a kezdeményező, tőle fogják a legnagyobb áldozatot kérni, várni, mert hiszik, hogy neki van leginkább érdekében a vasuti vonal tovább fejlesztése, a mi lehet, hogy némileg áll, de ép azért nem kellene addig Szentesnek kezdeményezni, míg ép a Károlyi grófok és más érdekeltek is elértekezleten legalább elvben el nem fogadnák a vonal létesítésének szükségét, célszerűségét, jövedelmezőségét s főleg azon elkerülhetlenül szükséges alapelveit: minden érdekelt tartozik a vasut építéséhez érdeke arányában járulni. Jelen sorok írója gyakran adott már kifejezést azon szerény nézetének, hogy a szajolh.-m.-vásárhelyi és a szentes-h.-m.-vásárhelyi vasut azért nem létesült, illetve fog, fájdalom, dugába dőlni, mert nem ott kezdték a dolgot az illető vezérferiák a hol kellett volna: kipuhatolni az érdekeltség létét, megszámolni a valószínű szükségletet, összesíteni az érdekeltség által hozandó avagy ajánlott összeget s azután tudható meg: van-e elegendő áldozatok és érdekeltség.

Nem vagyunk mi, avagy azok, kik ilyen helyi érdekű vasutat akarnak létesíteni, állam, hogy azt mondassuk: ennyi kell a vasut építéshez, érdekeltség, szavazd meg; hanem ha van érdekeltség, olyak társulása ez, kik egy cél létesítése végett tanácskoznak, hogy egyesített erővel létesítsék, a mire kevesebben gyengék.

Szentes irányában „jó adag rossz akarat“ nem viseltetik e sorok írója, de hogy vannak, kik a szentes-h.-m.-vásárhelyi vasut építése ügyében a „Szentesi Lap“ban cikkeztek és Szentes óriási fölénységét, a pénz beszerzését, finanszírozását s sok mást a mult év folyamában is elmondották és ebből Szentes óriási hasznát látták; a „válasz“ írója megoldvathatja; ép úgy

TÁRCZA.

Két értelmű esernyő.

(A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.)

Egy borus nyári napon keresztül vonulék Bécs utcáin és hozzá is fogott rögtön az esőzéshez. Hosszabb idő óta nem hordok esernyőt, először mert nincs, másodsor mert nem igen vagyok örömet esernyőmnek szolgálja, mely ha egy kis borult idő mutatkozik, vinni hagyja magát, mihelyt azonban egy oly esernyőt fognak feltalálni, mely rossz idő esetén engem visz, rögtön veszek egyet.

Az eső oly mértékben kezdett esni, hogy szükséges volt egy kapu alá bemenni, vagy — amint itt mondják, alá állni. Az eső és szélvész, dörgés és villámlás kedvezők a szerelemre ez már ösmeretes dolog. Az életben a legegyszerűbb dolog is az életrevalónak segítségére lehet, ennek tanuja a köpenyeg, melyet Leicester gróf a mocsár fölét tett, melyen Erzsébet angol királynő átsétált. Loth ur elhagyta a feleségét, mivel a tüzes eső alkalmával hátra nézett, röviden az elemek dühöngése kedvezők a szerelem kezdeményezésére; így reám nézve is kedvező volt ez a zápor, az eső, a szélvész

ha „egy új terv“ című cikkét elolvassa, mi pedig azon megszámlálhatlan előnyöket, óriási forgalmat számításba vettük, melyet az orosházi összeköttetés Szentesre állítólag háritand, joggal monhattuk, hogy a cikk írója: „oly rózsaszínben látja, a jövőt, hogy azon vonalba fektetett töke legalább is 50%-ot hozand.

Mi nem tudunk „arabul“, tehát nem szólunk: „abszurd állításokról, nem állítjuk, hogy a „válasz“ írója csak olvasni tud, de azt, amit olvasott, megemészteni nem“, azt sem tanácsoljuk, hogy ne vezércikkezen, csak azt mondjuk: „lassabban, láttunk már oly fényes tehetséget, tanácsadóra nincs szükségünk.“

Az új főispán.

Zsilinszky Mihály megyénk új főispánja f. hó 27-én kezdte meg első hivatalos körútját a megyében. Délelőtt Szegvár községét, délután községünket tisztelte meg magas látogatásával. Vidovich Antal főszolgabíró lakására hajtatott és onnan $1/4$ óraker látogatott el a község házához, hol a községi előljáróság, a hivatalnokok és az egybegyültek harsány éljenzéssel fogadták.

Pap Akos főjegyző egy rövid beszédben üdvözölte a főispánt, melyre az röviden így válaszolt. „Igen örül, hogy már az első megjelenésekor így szívélyes fogadtatásban részesül, a hivatását oly képen fogja fel, hogy a megye jóvoltáért küzdjön, dolgozzon, kéri a község előljáróságát és a hivatalnokokat, hogy mindig szem előtt tartsák a község érdekeit, azért dolgozzanak, mi által előmozdítják nem csak Mindszent község, de a megye és a haza érdekét is.

Ezután bemutattatta magának a község előljáróságát s mindegyikkel néhány szíves szót váltott — kérdezősködött a község anyagi viszonyairól és a többek között azon reményének adott kifejezést, hogy Mindszent község anyagi viszonyai is javulni fognak, mert sikerült méltóságos örgróf Pallavicini kegyessége által egy olcsó földbirtokhoz jutni — és ezzel előnyben vagyunk Szegvár fölött. Érdeklél kérdezősködött jószágtenyésztésünkről s felkarolását az előljáróság figyelmébe ajánlotta. Sorba nézte a hivatalokat, betekintett az ügyrendbe, megnézte az állami méneket s általában igyekezett öméltségével, hogy viszonyainkat minél jobban személyesen megismerhesse. Községünk történetében ez az első eset, hogy egy főispán annyira érdeklődött községünk iránt, hogy annak minden részét személyesen meglátogassa.

ez a hely. Ez azon utczában volt, melyet az olvasó nem téveszthet el; azon ház fölött áll minden este a kék égbolton a Spica, ha az éghelőkkel nincs borítva.

A kapuban állottam, az égre tekinték, az ember örömebb néz az égre, mikor zivatar, dörgés és szélvész fenyegeti. Oda tekinték azon utra, mely köztem és az ég közt van — egy ablak, vis-à-vis és az ablakban, ah! az ablakban.

Ab, most az olvasó rögtön azt hiszi, hogy az ablakban egy női lény van. Ugy van; az olvasó eltalálta — az ablakban egy női lény van, vajjon minőnek rajzoljam le őt azonnal. Nyájas olvasó, rajzold le magadnak, aminőnek te képeld, olyannak kell lennie, én mindenben egyetértek veled nyájas olvasóm.

Ott ül az ablaknál és olvas. Nem! öntözi a virágot? Nem! Enyeleg a fülemülével? Nem! Nem akarom az olvasót tovább ámitani; ezen pillanatban a történeti valóságot akarom leírni. Ő az ablaknál ül és körmeit tisztítja.

Főlnézek, ő lenéz és úgy is volt, mi látjuk egymást és örök hűséget esküszünk egymásnak a néma ablaktáblán keresztül. A tábla, az üvegtábla! Az átkozott üvegtábla kezdett terhemre lenni. Az ember ne higgyen az ablaktáblában. — Egy leányfej az ablaktábla mögött egészen más lény, mint ablaktábla nélkül. Az üvegesek nagy illuziót hoztak az életbe. Egy

A község házáról távozva a szolgabírák kíséretében körül kocsizta a községet, megnézte a „nagy széket“ és meggőzödszt szerzett magának személyesen annak talaj viszonyáról és szegénységéről.

Kikocsizott a község kurca réti birtokára és azt megtekintette és ez alkalommal kijelentette, hogy a földvétele felvett pénz igen drága s ma az már olcsóbban is megszerezhető.

Este az „új-világ“ kerthelyiségében a főispán tiszteletére egy rögtönzött halvacsora lett rendezve, melyben községünk intelligensőbb osztályából mint egy negyven személy vett részt. F. tisztelendő Keller Lajos köszöntötte fel öméltségét s körülbeül ezeket mondta:

„Engedjék meg, hogy poharat emelhessek s úgy a magam, mint t. önök táplált érzelmeit tolmácsolhassam.

Azon férfira emelem poharam, kit bár csak rövid idő óta van szerencsénk magas személyében tisztelhetni, de kinek fenkölt szelleges tettereje rég ismeretes előttünk; azon férfira emelem poharam, ki a mai napon fokozta bennünk azon bizalmat s szeretetet, mely felgyult bennünk iránta azon alkalommal, midőn Csongrádmegye főispáni székebe iktatott.

Fogadja Méltóságod legbensőbb közsőntünket leereszkedő nyájasságúért, minélfogva e szerény társaságot magas megjelenésével diszítani kegyeskedett. Midőn magunkat további nemes indulatiba ajánljuk, kérjük a gondviselést, hogy méltóságod nagybecsű életét megyénk s ebben községünk felvirágoztatására igen soká tartsa meg.“

Erre főispán ur öméltsága emelkedett fel s tartalomdu szavakban mondott köszönetet a megemlékezésért. Kifejté aztán, hogy e magas állás elfogadására egyik főindoka az volt, mert megvolt győződve, hogy ez egyik legmagyarabb megyében feltétlen becsületességet, a nagy s nehéz munkához tetterős munkatársakat fog találni, miben nem is csalatkozott. Buzditá azután, a jelenvolutakat, hogy a tettek mezején fejtsenek ki mindent, a mivel csak a haza, megye s község érdekei megóvhatók s előmozdíthatók. Végül ajánlta magát a jelenvolutak további szeretetébe, minek ez alkalommal is iránta oly feltünő tanujelét adták.

Megyénk Zsilinszky Mihály személyében egy oly főispánt kapott, kiből a kedves, szívélyes és leereszkedő modorral párosul a rendet és pontosságot megkövetelő szigor. Zsilinszky Mihály főispán hivatásának teljes magaslatán áll, miért is megyénk végre egy jobb jövőnek néz elébe. Vajha öméltsága minél több-

leányfej az ablaktábla megett előhözza — a nagy optikai csalódást. Prima regula junis est: sohasem szeret bele, míg az ablakot ki nem nyitja.

Ő az ablakot kinyitja. Ah, milyen szépség! Ő az égre néz, azután reám, — én valék bizonyosan az ő ege. Becsukja az ablakot. Minek csukja be az ablakot? Mert esik! — Csakugyan esik.

Az olvasó rögtön megtud mindent, mert tovább ámitani nem lehet. Ő ismét lenézett, egyszerűre felugrik s távozik az ablaktól, egy pillanattig oda maradt s aztán visszajött, nevetett!

Épen e pillanatban jön a szobalány egy szép esernyővel az utcán keresztül felém, előttem megáll s e szavakkal nyújtja át az esernyőt: a kisasszony küldi önnek ezen esernyőt. Meghajtá magát s engem ott hagyott ámulatomban. Bármit mondjanak is a nők, sokkal szeretetreméltóbbak mint a férfiak! Ők küzdelem nélkül nyujtanak alkalmat arra, hogy velük megismerkedjenek a férfiak.

Másnap szép idő volt, maga az idő is azon volt, hogy hozzá elmenjek. Mily különbség tegnap és ma! Tegnap az esőben esernyő nélkül, ma, napos időben esernyővel. A természet gazdag az ily ellentétekben! Fölmentem s dobogó szívvel kopogtaték az ajtón. — Szabad! felelt a fuvalszerő hang; én belépék, ő az ablaknál ült,

ször látogatna el körünkbe, hol mindannyian kérjük a Mindenhatót, hogy öt községünk, megyénk és édes hazánk javára sokáig éltesse!

Levelezés.

Szegvár, 1889. június 27.

Tekintetes szerkesztő ur!

Községünk, — Csongrádvármegye hajdani székhelye, hol ugyiszlóán évtizedeken keresztül megyei életünk nevezetes eseménye lejátszódtott, újabb időben a haladás áldozata lett s a legri-degebb tespedés korszakát éli.

Ha a világ tengelyét csak szerény huszonöt évre is vissza lehetne fordítani s az akkori hí-res vicispánunk egy gyenge pillantást vehetne községünkre s benne árva megyeházunkra — bizony gondolkodóba esne, vajjon mivel érde-melte meg e szép, az alföldi viszonyokat teki-utetbe véve, gyönyörű fekvésű s becsületes népű falu, hogy meglegyen fosztva mindentől, ami megélhetésére s haladásának előmozdítására ok-vetlenül szükséges? S ha gondolkozása köze-pette minket, Szegvár lakóit megkérdezne e vál-tozás okáról, mi — hármennyire kutatnánk is, annál egyébb feleletet, hogy a haladó kor s a bölcs helyi politika azt úgy kívánta — adni nem tudnánk.

De nagyon messze mentem. Nem jeremiá-dokat ohajtottam én Szegvár sorsa felett Zengeni, szerény levelem keretén belül, hanem ellenke-zőleg őszinte örömmel akarok kifejezést adni afelett, hogy megyei életünkre egy egészen új s szép reményekkel kecsegtető hajnal virradt fel akkor, midőn mélt. Zsilinszky Mihály, újab-ban kinevezett derék főispánunk beiktatása meg-történt s a kormányzás gyepőlőjét átvette.

Még egy szólván meg sem meglepettem a főispáni székben már is megkezdte munkál-kodását.

Ma reggel 8 óraker hintőrobogása zavarta meg falunk csendes egyhanguságát s mindnyá-junk jószínté örömeire ügybuzgó főispánunk mélt. Zsilinszky Mihály ur dr. Cikatrici Lajos megyei aljegyző segédlete mellett községünkbe érkezett, hogy községünk életét színről színre lássa, s a tapasztalt hiányokról magának meg-győződést szerezzen.

A községházánál Vidovich Antal főszolga-bíró ur vezetésé mellett, az előjáróság teljes számában fogadta. Rövid de szives üdvözllet és annak rokonszenves fogadása után megkezdte ő méltósága tevékenységét. Kutató szeme nem hagyta a községi élet legparányibb adatát sem figyelmen kívül.

én közeledék a szerelem jelzőjével, az eser-nyővel hónom alatt. „Kisasszony! — mondám én s rögtön kiigazítva magamat mondám: bájos hölgy! Az életben a férfi a nők védelmét igényli, a nők a férfiak ernyőjét.“ Itt meg-állottam ezen ragyogó bevezetésemnek hatását észlelni. Sajnos, biz az nem hatott! Ahá! gon-doltam magamban, húzd be tréfáid vitorláit s állítsd föl az érzelős vitorla árbóczeit. Tehát ismét így kezdtem: „Igen tiszteletreméltó hölgy! mily szerencsés, ki az élet zivatarain és az itt lét terhes felhőkkel borított ége után az általa megtalált szívnél szerencsés napfényű terére juthat.“ Ismét megállottam s várakoztam ezen érezhető mozsárlövésém hatására.

Sajnos, de ez ismét hatás nélkül maradt. Röviden az én szépem hideg, merev s megköze-líthetetlen maradt.

Ezen képmutatás bosszantott; esernyőt küldeni az én részemre s egyszersmind nekem esernyői műnyelven azt fejezni ki: „jőjj vele együtt!“ és most velem szemben ily magatar-tást játszani. Még ezután is néhány rohanást ír-téztem, de mind hatás nélkül maradt.

Végre ő így szólt: „Kérem kiméljen meg engem.“ Ez már keserű lapdacs volt számomra. Én vakmerőségemnek s szenvedélyeimnek tüzes voltánál fogva védelmeztem magam, miközben ezeket mondtam: „A jószág, melylyel ön engem

Átvizsgálta alaposan a jegyzői iroda ügy-kezelését, a közgyűlési jegyzőkönyveket, a le-téti naplót, az iktató könyveket, azután a köz-ségi közgyám minden ügyeit. Mindenütt jóakara-tu utbaigazítást és tanácsokat osztogatva. Megszemlélte a községháza minden helyiségét s miután a tapasztalt rend felett megelégedésé-nek adott kifejezést, az iskolák látogatására in-dult. Látogatásával Kovács Riza tanítónő isko-láját tisztelte meg, hol a záró vizsga javában folyt. Meghallgatta a növendékek feleleteit s a tapasztalt sikerdus eredmény felett nem egy-szer adott megelégedésének kifejezést, külön-ösen meglepte a növendékek évközben készített munkáiból rendezett csinos kézimunka kiállítás, s nem is késett ő méltósága figyelmébe aján-lani a különben igen derék és buzgó tanítónő-nek, hogy igyekezék továbbra is a kézimuk-kát szorgalmasan elsajátíttatni növendékeivel, mert az életben annak lépten-nyomon hasznát veszik.

Az iskolából a volt megyei székház felé megtekintésére indult. Behatóan megszemlélte a hajdani mozgalmas megyeház minden részét. A szemlélő kivehette ő méltósága arcából, hogy ő is sajnálja e szép és értékes épületet oly parlagon s kietlenül látni.

A megyeházából a községi szegény ápolda látogatására indult ő méltósága, áldott jó lelke ide is vonzolta, hogy jelenléte által azok fájdalmán is enyhítsen valamit. Kikől a kegyet-len sors még azt is megtagadta, hogy minden-napi kenyerüket megkeresni tudják s így Szeg-vár község környékességére szorultak. Ma izletesebb volt az ő ébédjük is, megfűszerezte azt Csongrádvármegye jószívu főispánjának je-lenléte.

Ezen csak röviden vázolt, de óra hosszáig tartó szorgalmas vizsgálódás után az iskolaszék tagjait — élükön dr. Virágh Lajos ügyvéddel, fogadta, kiknek kérelmére megígérte, hogy a szüneti gyermekmenhely, illetve óvoda javára a megyeház udvarát és ott egy alkalmas termet a szüneti községünk rendelkezésére fog bo-csájtani.

Délután ő méltósága folytatta utját Mind-szent felé; én pedig bezárom levelemet azon ohajtászerű kívánságunk kapcsán: hozza az Isten ő méltóságát minél többször körünkbe, hogy viszonyainkat megismerve, elárvult községünk felvirágzását annál sikerdusabban működhessék. Adja az ég, hogy úgy legyen!

Fogadja t. szerkesztő ur nagyrabecsülésem kifejezését

tisztelettel
Szegvári.

esernyője küldése által elhalmazott, bátorita fel engem arra, hogy én ide ezt meghívásának te-kintém s tiszteletemet tevém.“

Erre ő felugrott s kipurult arcczal ezt mondá: Oh hiu férfiak! Tehát tudja meg uram, önnek tekintete, szemközti ácsorgása reám oly bosszantó és kiállhatatlan volt, hogy az eser-nyőt csak azért küldtem önnek, hogy minél előbb eltávozzon.

Ezen beszéd alatt oly ördögös bolond ké-pet vágtam, ezt mindenki elképzelheti s köny-nyen beláthatja, de én mindamellét egész guny-nyal azt kértem tőle, de bájos hölgy! mi szük-ség volt arra, ha én oly gyűlölt valék, önnek folytonosan az ablaknál ülni velem szemben?

Erre ő gunyosan így felelt: „Hogyan lángeszűt uram! hátha én ablakomnál valódi ideálomat vártam.“ „Ajánlom magam — s e-zel átlejtett a mellék szobába. Eu pedig egy fordulattal, miközben az esernyőt, mely oly kétértelmű vala, az asztalra helyezve magamat ajánlván távoztam.

Emiatt írásm le ezen kis épületes történe-tet saját magam s az emberi világ önszerete-tének s hiúságának erkölcsi példájának meg-korbácsolására!

Paula.

A hal fogyás valódi oka.

A volt „Mindszent“ című lap 1886. évi 15-ik számában már egyszer megírtam rövid vázlatokban azt, hogy mi oka annak, hogy a Tisza folyó halai évről-évre fognak. Megmond-tam akkor, hogy megszámlálhatatlan miliárd azon új ivadék halaknak a száma, melyek a ku-bik gödrökben találják sirjukat, rettentő büzt árasztva és megfertőztetve a környék levegőjét.

Sajnos, hogy szavam a pusztában elhang-zott szó maradt csak s az nem hatolt el az ille-tékes urak füléhez. Alkottak azóta törvényeket, de kifelejtettek gondoskodni a legnagyobb baj-ról, mely a halak végenyészétét fogja maga után vonni és elfelejtettek gondoskodni az ev-vel kapcsolatos közegészség elleni baj orvoslá-sáról is.

Csődálatos, hogy ma, midőn ugy az állami, mint a megyei hatóságok mintegy rá kényszeri-tik a törvényhatalmával is az egyesekre, hogy egészséges lakást építsen magának, addig megfedkeznek e g e s z v i d é k e k egézsé-gét rontó viszonyok megszüntetéséről.

Most kellene idejönni a halászati törvény-javaslat benyújtójának, itt meggyőződne arról, hogy nem a halászok az okai annak, hogy az ez előtt halakban gazdag folyóinkban minden évben kevesebb a hal. Itt megláthatná a kubik gödrökben vérgödő számtalan kis új ivadék hal-nak kinos vergődését a naponta fogyó és mele-gedő vízben, a hol leveztető csatornák hiánya miatt elpusztulnak.

Megkellene — legalább akkor midőn a ha-lászokat sújtó törvényeket hozzák — hallgatni a folyók mentén igen sokszor és sok helyütt e lapokban felhangzó szakértők véleményét is — s a helyszínén kellene tanulmányozni a dolgot. Meggyőződést lehetne itt arról is szerezni, hogy miként pusztul el egy 40 négyzetölökös kubikban 3—4000 hal — s mily undok büzt terjeszt az ott elrodhadva.

Megláthatnák azt is, hogy nem hálóval halászó halászok fogják ki a kis halakat, hanem kifogja tapogatóval, rostával a félig erjedésnek indult kis halacszkákat a szegény és éhes nép, hogy azt elfogyasztva magát beteggé tegye.

Senki sem gondol azzal, mint lehetne ezer meg ezer mm. halat megmenteni az által, hogy a kubik gödrökből leveztető csatornák ásatnának a folyókba, honnan a kis ivadék halak a vizek apadásának arányában valódi elemi fészükbe, a folyókba menekülhetnének.

A folytonos küzdelem a minden évben megújuló árral szaporítja a kubik gödrök szá-mát; így csak vidékünkön is csupán ez évben számtalan ily halrabló gödörrel fog a Tisza mente ismét szaporodni s nincs senki, ki ezt az óriási bajt kormányunk figyelmébe ajánlaná. A mi a mezei gazdaságban a sáska, az a halászat terén a kubik gödör, s mindaddig, míg e bajon gyökeresen javítva nem lesz, ne számítson senki a halak szaporodására, hanem inkább annak folytonos fogyására.

Mégis a szegény halászokat okolják, mint ha ők volnának a halfogyás okai; sok más okai is vannak, de sajnos, a törvényhozó testület mindezen okokat nem tudta és nem tudja. Én nagyon meghiszem, hogy nem rossz szándék vezérelte; jót akartak ők teremteni, de az itt folsoroltakat nem tudták, mert ha tisztában let-tek volna annak minden titkával, akkor már az új törvény I. szakaszában az illette volna meg első helyet, hogy a gödröket egy oly szabály-szerű csatornával látták volna el, mely az utolsó csepp vizig kifolyhatott volna a szabad Tiszára, így a halak egy magja sem veszett volna el és ezen intézkedés többet ért volna, mint az ösz-szes halászati törvény, mert ezen szabályaival az új törvény semmi hasznot nem hajt, hanem inkább az államnak, a medertulajdonosoknak és a halászoknak egyaránt kárt okozhat.

Midőn ezen sorok megírására tollat fogtam, erősen hittem, hogy soraimat elfogják olvasni

azon intéző körökben is, kik a hazai ipar felvirágzásáért lelkesedni tudnak és ezen nagyon fontos ügyet a halak életben megtartása végett de meg egészségügyi szempontból is — felkarolják és a szükséges intézkedéseket megteszik. — Minél előbb, annál jobb.

Danicska József.

Tárgysorozata

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszabályozó társulat központi választmányának f. évi jun. 27-én d. e. 9 órakor H.-M.-Vásárhelyen, a mindszent-apátfalvi szakaszigazgatóság hivatalos helyiségében tartandó ülésén tárgyalandó ügyeknek.

1. A közm. és közl. ministeriumnak f. évi június 9-én kelt, a társulatot összes ügyeivel és személyzetével együtt f. évi június 15-től a földművelésügyi ministerium hatáskörébe áthelyező rendelete.

2. Jelentés a Halácsy-féle ártérfejlesztési vállalat és a társulat között fenállott szerződés felbontásáról, a vállalkozók végkielégítéséről és javaslatok az ártérfejlesztési munkák befejezése s a még szükséges költségek fedezése tárgyában.

Ezzel kapcsolatban a közm. és közl. ministeriumnak május 24-én kelt rendelete, melylyel az ártérfejlesztési vállalat szerződésének felbontása jóváhagyatott.

3. A közm. és közlekedési ministeriumnak a békés-k.-társai töltésvonalon mentén, a hullámterben levő régi gátak elhordására vonatkozólag március 18-án kiadott rendelete, s a társulat mérnöki hivatalának az elhatározás iránti terveze és költségelőirányzata.

4. Előterjesztés a körösi 18. a) sz. átvágás balpartján végleges méretekkel kiépült töltés által ármentesített területeknek kirovással való terhelhetőségük iránt.

5. Közm. és közl. ministeriumnak a körösi 18. a) sz. átmetszés mellett újonnan épült töltésbe alkalmazandó s a holt kanyar vizének felírásására is szolgáló zsilip kiépítése iránt febr. 9. és május 8-án kelt rendeletei, s ezzel kapcsolatban társ. főmérnök által készített zsiliptervek tárgyalása és az építési költségek fedezése iránti intézkedés.

6. Közm. és közl. ministeriumnak május 9-én kelt rendelete, a körösi 32. sz. átmetszés balpartján államilag kiépített „Hantos kerti” töltés-szakasz végleges átvétele és 30,370 ft 31 kr. építési költségnek az államkincstár részére való megtérítése tárgyában.

7. Csongrádvármegye alispánjának a mindszenti Kuczalip mögött építendő szorító faszilip-terv engedélyezése iránti határozata, s a közm. és közl. ministeriumnak ezt megerősítő rendelete; továbbá a ministerium által eszközölt tervmódosítások folytán előállott költségtöbblet fedezése iránti intézkedés.

8. A A volt mindszent-apátfalvi társulat 1880., 1881., 1882. és 1883. évi számadásainak elbírálása, számadók felmentése, a pénztárnoki óvadék kiadása és özv. Kovács Dánielnek kegydíjának kiadása iránti határozathoz.

9. Intézkedés a körös-tarcsa-gyomai végleges töltés Gyoma község alatt levő azon szakaszának kiépítése iránt, a melyek költségeinek fedezése a jelen évi állami költségvetésben előíranyozva nincs.

10. 1889. évi pótköltségvetés a közgyűlési tárgysorozat 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9. és 10. számai alatt felvett költségeknek fedezéséről.

11. Közm. és közl. ministeriumnak 1883. május 7-én kelt rendelete, a kódsi zsilip alapozásának hordképességét megállapítandó próbatétel tárgyában.

Ezzel kapcsolatban Rupesics György társ. főmérnök előterjesztése a próbatételre vonatkozólag.

12. Közm. és közl. ministerium rendelete, melylyel Makó város községének a kirovásoknak műszaki alapon leendő eszközökre iránti kérvényét véleményes jelentésétől czéljából leküldi.

13. Szakaszigazgatói jelentések a f. évi árvédelmi költségek tárgyában.

14. A békés-bábozcai szakaszigazgatóság és B.-Szent-András község előjárósága között az ugynevezett Piligi-gáton való közlekedés tárgyában létrejött egyezség jóváhagyás végett bemutattatik.

15. A békés-bábozcai szakaszválasztmány előterjesztése, melyben a körös-tarcsa-gyomai gát építése által elmentett körösi kanyarokban felgyülemlett vizek levezetésére szükséges szívó-cső beszerzését s annak költségeit utólagosan jóváhagyni kéri.

16. Mikolay Mihály szakaszigazgató kérelme két havi szabadságidő engedélyezése iránt.

17. Szatmár Elek szakaszpénztáros kérelme fuvardíjának megállapítása tárgyában.

Helyi és vegyes hírek.

Személyi hir. Zsilinszky Mihály vármegyénk főispánja f. hó 28-án Kisteleken át Szegedre utazott, majd Rónay Lajos volt főispánt látogatja meg Kis-Zomborban s onnan visszajövet, látogatja meg a többi megyebeli községeket.

— **Országos vásárunk** az ezt megelőző eső miatt előreláthatólag nem igen látogatott lesz. A tegnapi marhavásáron igen kevés jószág volt

kiállítva, kevés volt a vevő is, miért is igen kevés jószág meglehetősen olcsó árért adatott el.

— **Népkertünk**, mely községünknek egyik földje volna, oly állapotban van, mint a minék gazdája nincs. A gyönyörű fákon vésések, tördelések láthatók, a szép utak oly rondák, hogy nem is lehet csodálkoznunk, ha községünk intelligenciája inkább a kert vendéglobójába menekül a tikkasztó hőség elől. Ajánljuk a kert előjáróságnak figyelmébe.

— **Megőrült** ismét Nagy Bálint helybeli lelkős 19 éves fia. E szerencsétlen fiatal embert, kinék elszállítását annak idején tudattuk, alig néhány napja bocsjították ki a szegedi kórházból, hová f. hó 24-én, mivel a rajta újból erőtt vett örülési rohamok veszélyessé kezdtek válni, vasba verve kellett vissza szállítani.

— **A bál**, melyet iparos ifjak f. hó 23-án Keresztes Ferenc vendéglőjében rendeztek. dacára minden igyekezetüknek, a n y a g i l a g nem igen sikerült. A jó kedv azonban nem hiányzott, mert a jelen volt csekély számu közönség csak a reggali órákban és egyesek csak délelőtt 11 órakor hagyták el a bálhelyiséget.

— **Büvészeti előadás.** Bartischan S. és Kis Juliska kisasszony világhírű bűvészek és antipiritisták községünkbe érkeztek és már tignap este Bárdos Florián vendéglőjében előadásukat nagyszámu közönség előtt megtartották. A mai második és utolsó előadásra, melynek műsora igen gazdag, fölhívtuk a n. é. közönség figyelmét.

— **A csanyi töltés- munkalat**, amely kubikosainknak oly szép reményeket ígért, bizonytalan időre elhalasztatott.

— **Gyógyszertár Sándorfalván.** Sándorfalván még eddig nem volt gyógyszertár s mint értesülünk, Kristó Nagy Imre szentesi gyógyszerész ide gyógyszerzári jog megadásáért folyamodott a miniszteriumhoz. Sándorfalva ma már egy nagy, népes község és így itt egy gyógyszerzári felállítása fontos közegészségügyi érdek.

— **Vasuti gyűlés újabb elhalasztása.** Csongrádvármegye alispánja újabban felkérte H.-M.-Vásárhely polgármesterét, mint a szentes-vásárhely-makói vasut érdekeltségének elnökét, hogy a mennyiben a megye körében történt változás folytán Csongrádvármegye törvényhatósága közgyűlést csak f. évi július 11-én tarthatja meg s így ez időig a vasutoz való hozzájárulás kérdésében a törvényhatóság határozatát kieszaközölni nem lehetett: a f. évi július hó 1-sőjére kitűzött érdekeltégi értekezletet f. évi július 20-ikától számítól bármely napig halaszza el.

Ennek folyán a polgármester, minthogy Csongrádvármegye törvényhatósága a legnagyobb érdekelt a vasut ügynél, az előkészítő bizottság ülését f. évi aug. hó 28-ik napjának délelötti 10 órájára, az érdekeltégi gyűlést pedig ugyan azon hó 29-ik napjának délelötti 10 órájára H.-M.-Vásárhely székházának tanácstermébe tűzte ki s erről az érdekeltégi tagjait értesítette.

— **Öngyilkosság.** Szentesen Farkas Zsigmond cimbalmos f. hó 24-én délben felakasztotta magát, s mire észrevették meghalt. Tettének okánl gyógyithatlan betegséget emlegetnek.

— **A hol Blaháné nem kell.** Éppen nem mindennapi eset, hogy valahol elzárják az utat a nemzet csalogánya előtt. Szentesen azonban ugy látszik megfogják cselekedni ezt a csoda dolgot. Aradi Gerő színigazgató ugyanis, kinék társulatánál a kitűnő művész nyári szünidejének egy részét tölti, Aradról irt a szentesi rendőrkapitánynak, hogy Blahánéval 3 előadásra oda menne, ha megengednének neki, hogy a nyári szünkörben felemelt helyárrakkal rendezze előadásait. A szentesi főkapitány, tekintettel arra, hogy ez által a rendes tartózkodásra várt szintársulatnak tetemes kára volna, a kérelmet nem találja teljesíthetőnek.

— **Tömeges gyűlések a vármegyén.** A jövő hó 11-én s folytatólagos napjain lesz a vármegye rendes közgyűlése, a melyet a következő gyűlések előznek meg: 8-án az állandó választmány gyűlése; 9-én a számonkérőszék gyűlése és 10-én a közigazgatási bizottsági gyűlés. Utóbbin, valamint más rendes közgyűlésen az új főispán fog elnökölni.

— **Gyerek szerelmi dráma.** Balogh Gyula 16 éves szentesi üvegessegéd 1888. november 25-én egy revolverrel féltékenységi rohamában agyonlötötte a gazdájánál szolgáló Forgács Julis 15 éves leánykát. A vallomás során Balogh Gyula beúsmerte, hogy Forgács Juliannával, aki neki gyermekkori játszótársa volt, szerelmi viszonyt folytatott. A szegedi büntető törvényszék őt emiatt a f. hó 25-én megtartott végtárgyaláson öt évi fegyházra ítélte.

— **Háromszáz éves lovas a homokban.** A szegedi tanyavilág homokbuckái a középkornak egész kincsét rejtik magukban. Időközönként meglepőbbnél meglepőbb leletekre bukkannak. Gazdag a homok-tenger mélysege régi leventesirokkal, régi tárgyakkal, ezüst- és néhol arany-pénzekkel. A legújabb leletet az ekevas fordította ki a homokból: Ez egy emberi és egy lócsontváz, melyek egymás mellett feküdtek. A lócsontjai közt ott volt a régi formájú kengyelvas, a lovas csontlábánál a sarkantyú, mellette középkori fegyvernem és egy jókora, a törökvilágból való török aranypénz. Valószínű, hogy a törökuralom idején fektették bele a homokba a lovast paripájával együtt; török volt-e, magyar volt-e, azt nem árulja el a nagy, megrepedt koponya. Az érdekes leletet Kiss Ferenc szegedi állami erdész fődözte fel.

— **Az új arm. társulat**, a sövényháza-csongrádi, mint jeleztük, a napokban tartott közgyűlést Kállay Albert főispán miniszteri biztos elnökele alatt. Mindszent község képviselőiben Pap Ákos főjegyző és Martony Antal bíró voltak jelen a közgyűlésen, melynek két fontos, a folytatólagos védelemre vonatkozó tárgya volt. A társulati védművek teljes kiépítésére még szükséges kölcsön ügyében a közgyűlés a miniszteri biztos tervétől eltérően határozott. A társulat takarékoskodni kívánna, ha lehetne. Ezért a miniszteri bizost a javaslatba hozott 650,000 ft helyett csak 100,000 ft kölcsönnek a legkedvezőbb föltételek mellett való fölvételére hatalmazta fel. Ha azonban a kormány ragaszkodnék a védelemnek oly mérvű (a belviz levezetést is beleértve) keresztülviteléhez, mint ahogy azt a miniszteri biztos tervezte, akkor — így gondolná a társulat — adjon a kormány 550,000 ft kamatmentes állami előleget, mely azután a maximális megterhelhetőségre történő tisztázásánál lesz elszámolandó. A közgyűlés annak a nézetének adott kifejezést, hogy a régi 1 millió 500 ezer forintos kölcsön még meglevő részéből s a most fölveendő 100,000 frtból a tervezett védelmi építkezés keresztülvihető. A másik ügy a védanyagok, szerek, eszközök, szóval a védelmi kiadásoknak a kölcsönalapból való fedezése iránt tett előterjesztés volt. Miatán a 650,000 frtos kölcsön fölvétele elejtetett s ezzel a kölcsön alap is elesvén: a közgyűlés ebben az ügyben aként határozott, hogy a védelmi költségek három év alatt kirovás útján lesznek beszerzendők.

— **Államadósságunk**, mint mindnyájan tudjuk, 2000 millió ft. Mennyi is ez az összeg? Arról némelyikünknek fogalma sincs. De tegyük egy kis számítást, rögtön elképzelhetjük annak óriási voltát. Tegyük fel, hogy ezen adósságot aranyban kellene kifizetünk s hogy ezt egyszerre akarnák hitelezőink elvinni, az a kérdés, hány vasuti teherkocsira lenne a 2000 millió ft aranyban felrakható? Egy kiló tiszta arany a becsértéke egyezer ft, akkor 2000 millió frtot ki lehetne fizetni 2 millió kilogramm arannyal. Ha már most egy vasuti teherkocsira 10,000 kilogramm arany lenne felrakható, akkor 2 millió kilogramm arany egyszerre való elszállításához 200 vasuti teherkocsi kellene. Temérdek összeg lehet az a 2000 millió ft államadósság.

— **Furcsa diagnózis.** Egy veszprémi állatorvost kiküldtek, hogy vizsgálja meg egy állatölos veszettségben elhullott eb hulláját. A tudós orvos állítólag a következő jelentést küldte be a hatóságnak: „Áttanultam az orvosi lexikont, az orvosi tudomány e részbeni minden művét, tövig honcoltam az ebet, ehhez képest konstatahalom, hogy az a kutya, vagy

lehetett veszett, vagy nem, de mindenesetre harapási vágya volt. No, ezt tanulmányozás nélkül is kitalálhatta volna.

— **Budapesti Hírlap.** (Szerkesztők és tulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő. A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét: minden pártérdek mellözésével küzdött nemzetünk- és lapunkért, ez egyetlen jelzővel: **m a g y a r s á g!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely pártosan a magyar újságírás történetében. A hazai lapokban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozótársak egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi beltagja van, amennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kívül s a j á t k ü l ö n t u d o s i t ó értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világban semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hí és kimerítő utasítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünwald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal hiven, a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesítésekkel látunk el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. A „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, akik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítókon kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint amennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, a leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak, a Budapesti Hírlap tárcarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zsunaliszták szerkesztik s a helyi értesítés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényeséki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a Budapesti Hírlap helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, ami tájékozására szükséges. A regénycarnokban csak kiváló írók legujabb műveit közli. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalványval eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadóhivatalának, IV. kerület kalap-utca 16. szám.

A Délmagyarországi munkás-szövetkezet.

IV.

11. §. Minden tag köteles:

- a) a föl vételre kibocsátott ívet sajátkezűleg aláírni és azzal egyidejűleg 25 kr. beiratási díjat lefizetni;
- b) az egyszer és mindenkorra 3 frtba megállapított tagsági díjat mint betétet a föl vétel alkalmával kiállítandó betétív átvétele mellett azonnal lefizetni;
- c) az igazgatóság által a szövetkezet nevében vállalt munka keresztülvitelében — igazolt rendkívüli akadályozás esetét kivéve — személyes munkásság által résztvenni. Megjegyzetetik, hogy az igazgatóság engedélye nélkül valamely más vállalatnál munkában lételei igazolt akadályknak nem tekinthetők;
- d) a munka keresztülvitelénél magát az igazgatóság által megbízott munkavezető rendelkezése alá bocsátani és annak utasításait vagy meghagyásait lelkiismeretes pontossággal és hiven teljesíteni;
- e) a minden egyes esetben az igazgatóság által megállapított munkabért, egy a szövetkezet javára eső % levonást elfogadni.

12. §. a tagok jogai:

a) a közgyűlésekben személyesen vagy meghatalmazott által résztvenni, választani és megválasztatni;

b) a szövetkezet által vállalt munkák keresztülvitelében mint munkás résztvenni;

c) takarékbetéteket a szövetkezetnél elhelyezni, abból az igazgatóság által meghatározandó kamatláb mellett kellő biztosítékre kölcsönt venni;

d) a munkások segélyezésére alapítandó alapból a körülményekhez mért segélyt igénybe venni.

13. §. Vagyon keletkezik:

a) a tagok által egyszer és mindenkorra fejenként fizetett 3 frt betétből és annak netáni kamataiból;

b) a személyenként fizetendő 25 kr. beiratási, esetleg átíratási díjnak a költségek levonása után netán megmaradó részéből;

c) a munkavállalatok keresztülvitele alkalmával a tagoktól szedendő illetékeknek a kiadások fedezése után megmaradandó részéből;

d) a tagok segélyezésére alapítandó külön segélyalapról.

14. §. A tiszta jövedelem elszámolása:

a) az első év zártával elért tiszta jövedelem azon tagok javára iratik, egymás közt egyenlő rész és arányban, kik 1889. évi április hó 1-ső napjáig betéteiket befizették;

b) a második és rá következő minden évben az elérendő egész jövedelemből első sorban a megelőző évben osztalékot nyert tagok összes nyeresmény osztaléka után azok javára 5% levonatik, előíratik és csak az így megmaradó jövedelem lesz a számadás alatt lévő évet megelőző év december hó 31-ig belépett tagok között egyenlően felosztandó és illetve javukra mint évi nyeresmény előírandó.

15. §. A netáni veszteség fődöztetik:

a) a veszteséggel zárt évet megelőző év nyeresmény osztalékából és ha ez elég nem lenne, ugy az elmúlt évek nyeresmény osztaléka visszafelé számítva mindaddig a veszteség fődözésére fordítandó, mig az teljesen fődöztetik;

b) amennyiben ezen összes nyereség osztalékok sem lennének elegendők a veszteség fődözésére, ugy az a külön álló segély-alap tőkájével fődözendő;

c) ha a segély-alap tőkéje sem nyújtana teljes fedezetet, ugy az a számadás évet megelőző év december hó végéig bejegyzett tagok betéteiből egymás között egyenlő részben, és végre

d) a még így is fedezetlen rész a számadás évében belépett tagok betétével szintén egymás között egyenlő részben lesz fődözendő.

16. §. Netáni veszteség esetén, amennyiben a szövetkezet feloszlását és a vagyon föl számolását annak közgyűlése meg nem rendelné: ugy a következő évek netáni nyeresményéből a 15. §-ban felsorolt és a veszteség fődözésére kimutatott alapok fordított sorrendben mindenek előtt helyreállítandók és még azok teljes fődözet nem nyernek, nyeresmény-osztalék előírásának helye nem lehet.

17. §. A külön kezelendő munkás segélyző alap keletkezik:

a) a tagok takarékbetéteinek külön kezelendő egész jövedelméből;

b) a szövetkezet évi nyeresményének a közgyűlés által ezen célra megállapítandó részéből.

CSARNOK.

FRA DIAVOLO.

— Olaszból. —

Csöndes éj van, a hold halvány arany színnel világítja be a tájt; a százados fák levelei mint megannyi csillagok úgy fénylenek a reájuk eső hold sugaraitól, az erdei virágok számtalan nemei kéjes illatot árasztanak, az éj csöndjét egy közelgő kocsi zörgés és lovak dobogása zavarja meg, a postakocsi, melyet lovas katonák kísérnek, halad sebesen az erdőn át; egyszerre azonban az erdő sűrűjéből félmeztelen alakok bukkannak elő, a kocsi hirtelen zökkenéssel megáll, a katonáknak idejük sem marad fegyverüket használni, egy pillanatra alatt megvannak kötözve, az atásokat leszállították, kik a mezőn térdepelve könyörögtek; a kapitány észre vette, hogy még a kocsi egyik sarkában egy feketébe öltözött nő nyugodtan ül, „lépjén ön ki!” mondá, állásba válogva magát, színészies pátosszal: „Én Fra Diavolo vagyok!”

„Minek lépjék ki? mond a nő nyugodtan.

Itt van pénz erszényem, ez itt ékszer-ládikám. Vagy meg akar ölni? Nos ezt itt ép oly jól végezheti.”

Fra Diavolo meglepettnek látszott. A kocsi lámpáknak egyike megvilágítja a nő arcát. — Csudálatosan szép volt. Halvány mint egy theatrözsa, de nyugodt. Sötét hajhullámjai egy tiszteletet parancsoló arcot körítének, elárasztva Észak-Olaszország classzikus bájaival. Szép, nagy, bársony fekete szemei megvetőleg s büszkén nyugodtak a rablón.

— De hát ki ön Signora? — kérdé Fra Diavolo keményen, de már nem durván.

— Mire kell nevem, hisz itt van pénzem, mondá megvetőleg és jobban szemügyre vette a rablót.

S a hajdani Pezza Miklós valóban meglepő, szép ember volt, a valódi nápolyi a hősiességig emelve. Mindkét tekintet egy pár másodpercig különös kifejezéssel, mozdulatlanul függött egymáson. Ha a legfő férfi szépség a legszebb női szépséget feltalálja, akkor mindketten átérzeni látszanak, hogy valaha, régen, ő valamit elvesztett s im most, midőn már késő, találják fel egymást, ez egy visszaemlékezés az égre, honnan mindkettő származását veszi.

— Mily kár, mondá a nő akaratlanul.

Ez egy különös szó volt, mely átjárta a férfi minden idegeit, zavarba jött. Egy férfiú vadszíve, ha valódi szépség, valódi bátorság által találva érzi magát, gyöngye lesz, mint egy gyermek szív.

— Hogy gondolja ezt Signora? — kérdé egy állva ott fantastikus pór öltönyében, mint egy gavallér. A legközönségesebb olasz is szerelme által megnemesedik.

— Mit törődik vele — válaszol a nő büszkén s megvetőleg mosolyogva. De különben miért ne mondanám meg? Kár e szép arc és férfiú bátorságért! Volna becsületes ember, katoná, szeretve, becsülve lenne, ahelyett, hogy most önt...

— Ahelyett, hogy most félnek tőlem. — Nemde? és nevetve mutatá gyönyörű fehér fogcsorait.

Nem, ahelyett, hogy most önt minden nőnek csak utálni és megvetni kell, felelt a nő hidegen.

— Engem megvetni, mondá büszkén. Tartsa meg nyomorult pénzét és ékszereit! és azt visza dobta a kocsiába, a nő azonban hidegvérrel dobá ki az ablakon.

Ha nem kell önnek, legyen szegény cimboráimé, az önöké az erő hatalma által. Én egy becsületes vitéz harcosnak Meralli századosnak vagyok özvegye, ki a csatatéren hazáját védve esett el és nem akarom, hogy reám bárki is valaha azt mondhassa, hogy ajándékot fogadtam el egy banditától.

— Kegyed Signora az örültségig merész fenyegetőzött halkán.

— Hiszen nem félek öntől.

— Ugy tehát becsületesen volt gondolva? mondá Fra Diavolo reszkető ajakkal és villámzó tekintettel. Ön azt mondá, hogy kár értem? És ha nem volnék többé bandita, hanem becsületes ember?

Annak igen örülnék, különösen az ön saját jóvoltáért.

— És kezét nyújtana nekem, Signora?

Ő kezeit köpenyege alá rejté, hátra dőlt a kocsiában s mitsem szólt többé.

Még egyszer meredten megbámulta. a szép, büszke, előkelő hölgyet, aki őt meglátva, azt mondá: „Mily kár.” Szívét boldogság sejtelve járta át. Még egy vad tekintet és a gyönyörű szép alaku vad arczkifejezés eltűnt a kocsi ajtó keretéből.

A félmeztelen alakok eleresztve a lovak zabláit, vad fenyegetéssel és ellenszenves nevetéssel hagyták oda a kocsi és szétszóródtak az erdő sűrűjébe. Az utasok nyöszörögve bujtak vissza a kocsiába. A hold lement, sűrű sötétség borította a tájt, az erdei virágok édes illatot árasztottak szét.

* * *

Különös idők jártak akkor Olaszországban, két király harcolt a koronáért, egy valódi és egy előtérbe tolakodó. Bonaparte József császári fivérének segélyével harcolt a Nápolyi királyságért, a tényleges királyért. Minden bátor ember bármely táborban örömmel lön fogadva.

Marelli Signora, a Bourbon király bátor kapitányának özvegye, egyszerű életet vitt Nápolyban és az ottani udvar kegyence volt. Szép termeket tartott, noha politikával nem foglalkozott, az előkelő társaság színe-javát fogadta termeiben.

Naponta olvasott és hallott azon csuda tettekről beszélni, melyet a megtért borzasztó rabló, Pezza Miklós, más néven Fra Diavolo a király seregében, amelyhez magát besoroztatta, véghez vitt. Helyismeretével, vakmerő bátorságával kiérdemelte az összes katonaság tiszteletét s rangról rangra magának állást vívott ki a hadseregben. Nemsokára ezredparancsnoknak lett kinevezve, fénye lön a hadseregnek, oszlopa az ingadozó királyságnak.

Egy szép napon mint ezredparancsnok, fényes egyenruhában, keblén a becsület és tiszteltettség jelvényeivel, nagyrabecsülve mindenkitől,

szeretve és tisztelve katonáitól és bajtársaitól, lépett az özvegy delnő termeibe. Nagy társaságot talált itt és az egész társaság, a hőst, a győzőt kitörő lelkesedéssel fogadta.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság

Gazdasági és üzleti tudósítás.

E héten gyakori esőzések szép napos idővel felváltva voltak.

A buza már teljesen érett és sok helyen már aratják.

A rozst és árpát már a hét elején kezdték aratni és kereszt számba meglehetősen fizet. Kész búzában van kínálat és a vevők is jó kedvvel vásárolnak.

Budapestben a rozsz külföldi tudósításokra megszilárdult az üzlet és az árak 10-15 krt javultak.

Mai névleges piaci árak:

Buza frt 6.50-60, rozs frt 4.80-5, kukorica frt 3.80-4, árpa 4.80-5, zab frt 5.50 mind métermázsánként.

Budapesti árak.

Tiszavidéki 78-80 kgos frt 7.60-7.45

Bácskai 78-80 " " 7.55-7.40

Erdélyi 76-78 " " 6.90-7.20

Határidő szállításra: őszi buza frt 7.70-72, kukorica július augusztusra frt 4.67-69, zab őszi 5.54-56, új kukorica 1890-re frt 5.00-502.

Vasuti menetrend.

H.-M. Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra 46perc reggel, 5 óra 28 p. este

H.-M. Vásárhelyről—Nagy-Váradi felé: d. e. 10 óra 24 percek, d. u. 7 óra 11 p.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker: omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat, déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibus-vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 38 perc reggel, 1 óra 15 percek d. u. 3 óra 25 perc d. u.

Szegedről Csongrádra indul 11 óra 9 perc 2 óra 18 p. d. u. Csongrádról Szegedre 1 „ 05 p. 4 óra 59 p. d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26 perc éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Diamant Manó.

Előnyös pálinkavétel!

Gabonapálinka

50 literenkint 12 forint,

törkölypálinka

50 literenkint 20 frtért

saját házamnál bármikor is kapható.

Megyeri Pál,

MINDSZENTEN

volt regále-bérlő.

Ajánlom a legújabb fajta betűkkel dusan berendezett

KÖNYVNYOMDÁMAT

bármely e szakmához tartozó munkák gyors, pontos és jutányos elkészítésére.

➔ Névjegyek, esketési- és béli meghívók művek ➔

csinos kiállítással

DIAMANT MANÓ

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR- és IRODASZER-KERESKEDÉSE.

Irodaszerek nagyraktára.

Kész ügyvédi, lovas és gyalogsendőrségi, pénzügyőri és községi nyomtatványok.

Gazdálkodóknak: Cselédszegődményi levelek napszámjegyzék és naplójegyzék. Betűsoros üzleti könyvek.

A vidéki megrendelések a nyomda saját költségén szállítatnak rendeltetési helyükre.

➔ Könyvek kötése jutányosan elvállaltatnak ➔

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST.

GYÁR és IGAZGATÓSÁG:
VI. külső váciut 1696.99.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:
VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

GŐZ- és JÁRGÁNYCSÉPLŐ KÉSZÜLETEK.

SCHLICK-féle szab.

KÉT- és HÁROMVASU EKÉK.

SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorvető-gépek

➔ Szórvavető gépek. ➔

Schlick fél szab. Rayol-ekék, Schlick és Vidats féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő-eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecsavágók, répavágók, répazúzók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, gabonatisztító rosták, őrlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalék részei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

➔ Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ➔

Jegyzet. Van szerencsém ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tulajdonságára hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. levő irodánk legnagyobb részét a kül ő váci uton lévő gyártelepünkre helyezték át, mindazonáltal ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelmes érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valaminthogy ugyanott építési cikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel

Mintaraktár és képviselő: Schlèsinger Ferencznél Szentesen.

AZ igazgatósága.